

Република Србија
ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ
Р4 к-11/14
Дана: 31.10.2014.год.
Јагодина

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, председник суда Драган Јанићијевић, у поступку заштите права на суђење у разумном року, по захтеву Н. С. из С..., на основу чл.8а - 8 в Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова (Службени гласник РС 116/08.... 101 /13), донео је дана 31.10.2014. године

РЕШЕЊЕ

I УСВАЈА СЕ захтев за заштиту права на суђење у разумном року Н. С. из С... и утврђује се да је у кривичном поступку који се води пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу у предмету ЗК.бр.69/10 подносиоцу захтева повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије.

II НАЛАЖЕ СЕ Основном суду у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу да предузме све мере како би се кривични поступак из тачке 1 окончао у најкраћем могућем року.

III Одлуку по правноснажности објавити на интернет страници Врховног касационог суда (пракса ЕСЈП и Уставног суда Србије) и интернет страници Вишег суда у Јагодини.

IV ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев подносиоца којим је тражио примерену накнаду због повреде права на суђење у разумном року у износу од 1.500, 00 еура у динарској противвредности обрачунату по средњем курсу Народне Банке Србије на дан исплате.

Образложење

Н. С. из С..., поднео је дана 30.05.2014. године Апелационом суду у Крагујевцу захтев за заштиту права на суђење у разумном року, у коме указује на повреду права на суђење у разумном року, у поступку који се води пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу у предмету ЗК.бр.69/10.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Р4-К.бр.31/14 од 21.08.2014. године Вишем суду у Јагодини уступљени су на надлежност списи предмета Апелационог суда у Крагујевцу Р4-К.бр.31/14, ради одлучивања о захтеву за заштиту права на

суђење у разумном року, поднетом од стране Н. С. из С....., који су код овог суда заведени под бројем Р4К 11/2014.

У напред наведеном захтеву Н. С. из С.... навео да је пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу у току кривични поступак у предмету ЗК.бр.69/10 у коме је подносилац захтева оштећени, да још увек није донета првостепена пресуда, да је поступак на путу да застари, те да је подносиоцу захтева ускраћено право да на основу правноснажне судске пресуде оствари право на накнаду штете због претрпљених тешких телесних повреда. Предложио је суду да утврди да је у кривичном поступку који се води пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу у предмету ЗК.бр.69/10 подносиоцу захтева повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије, да одреди рок у коме је Основни суд у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу дужан да оконча кривични поступак у предмету ЗК.бр.69/10 и утврди право подносиоца захтева на примерену накнаду због повреде наведеног права у износу од 1.500,00 еура у динарској противвредности по средњем курсу Народе банке Србије на дан исплате. Трошкове поступка није тражио.

Након увида у списе предмета Основног суда у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу ЗК.бр.69/10, Виши суд у Јагодини је утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање о овом захтеву:

Пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу ЗК.бр.69/10, води се кривични поступак против окривљених Ј. Н., Ј. М. и Б. З., због продуженог кривичног дела насилничко понашање из чл. 344 ст. 2 у вези ст. 1 у вези чл. 33 и 61 КЗ-а а против Ј. Н. и због кривичног дела тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ-а, а по оптужници Општинског јавног тужилаштва у Свилајнцу Кт.бр.264/07 од 30.11.2007. године.

Наиме, Општинско јавно тужилаштво у Свилајнцу је истражном судији Општинског суда у Свилајнцу поднело захтев за спровођење истраге Кт.бр.264/07 од 11.11.2007. године, против окривљених Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З., обојица из С....., због продуженог кривичног дела насилничко понашање из чл. 344 ст. 2 у вези ст. 1 у вези чл. 33 и 61 КЗ-а, а против Ј. Н. и због кривичног дела тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ-а. У току истраге у предмету Ки.бр. 218/07 пред тадашњим Општинским судом у Свилајнцу, дана 11.11.2007.године, саслушани су окривљени Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З.. Такође, дана 11.11.2007. године истражни судија Општинског суда у Свилајнцу донео је решење Ки.бр.218/07 да се спроведе истрага против Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З., обојица из С....., због продуженог кривичног дела насилничко понашање из чл. 344 ст. 2 у вези ст. 1 у вези чл. 33 и 61 КЗ-а, а против Ј. Н. и због кривичног дела тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ-а и решење Ки.бр.218/07 којим се окривљенима Ј. Н. из Б....., Ј. М. и Б. З., обојица из Свилајнца одређује притвор у трајању од месец дана. Решењем Општинског суда у Свилајнцу Кв.бр. 232/07 од 12.11.2007. године одбијена је жалба браниоца по службеној дужности окривљених на решење Општинског суда у Свилајнцу Ки.бр.218/07 од 12.11.2007. године, којим је окривљенима одређен притвор, а решењем Општинског суда у Свилајнцу Кв.бр. 233/07 од 12.11.2007. године одбијена је жалба браниоца по службеној дужности окривљених на решење Општинског суда у Свилајнцу Ки.бр.218/07 од 11.11.2007. године којим је одређено да се спроведе истрага према окривљенима Ј. Н. из Б....., Ј. М. и Б. З., обојица из С..... Дана 12.11.2007. године,

14.11.2007. године и дана 15.11.2007. године саслушани су предложени сведоци. Решењем Општинског суда у Свилајнцу Кв.бр. 236/07 од 16.11.2007 године одређено је да нема места укидању притвора према окривљенима, који је одређен решењем Ки.бр.218/07 од 12.11.2007. године.

Дана 30.11.2007. године Општинско јавно тужилаштво у Свилајнцу поднело је Општинском суду у Свилајнцу оптужницу Кт.бр.264/07 против окр. Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З., обојица из С..., због продуженог кривичног дела насилничко понашање из чл. 344 ст. 2 у вези ст. 1 у вези чл. 33 и 61 КЗ-а, а против Ј. Н. и због кривичног дела тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ-а, а предмет је добио број К.бр. 365/07. Решењем Општинског суда у Свилајнцу Кв.бр. 245/07 од 07.12.2007. године укинута је притвор према окривљенима, који је одређен решењем истражног судије Основног суда у Свилајнцу Ки.бр.218/07 од 12.11.2007. године.

Дана 08.11.2007. године приватни тужилац Н. С. из С...(који има својство оштећеног у предмету Општинског суда у Свилајнцу К.бр. 365/07, који се води по оптужници ОЈТ Свилајнац Кт.бр.264/07 од 30.11.2007. године) поднео је Општинском суду у Свилајнцу приватну кривичну тужбу против окривљених Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З., обојица из С..., због кривичног дела лака телесна повреда из чл. 122 КЗ-а, а предмет је у Општинском суду у Свилајнцу добио број К.бр. 349/07.

Решењем Општинског суда у Свилајнцу Кв.бр. 48/08 од 27.02.2008. године одређено је да ће се по кривичном предмету окривљених Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З., обојица из С..., због кривичног дела лака телесна повреда из чл. 122 ст. 1 КЗ-а, а по приватној тужби, приватног тужиоца Н. С. из Свилајнца, који се води пред Општинским судом у Свилајнцу под бројем К.бр. 349/07 и кривичном предмету окривљених Ј. Н. из Бресја, Ј. М. и Б. З., обојица из С..., због продуженог кривичног дела насилничко понашање из чл. 344 ст. 2 у вези ст. 1 у вези чл. 33 и 61 КЗ-а, а против Ј. Н. и због кривичног дела тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ-а, који се води пред Општинским судом у Свилајнцу под бројем К.бр. 365/07, по оптужници Општинског јавног тужилаштва у Свилајнцу Кт.бр.264/07 од 30.11.2007. године спровести јединствени поступак и донети једна пресуда, а предмет ће носити број К.бр. 349/07.

Решењем Општинског суда у Свилајнцу Кв.бр.66/08 од 14.03.2008. године одређено је да ће се по кривичном предмету окривљених Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З., обојица из С..., због кривичног дела лака телесна повреда из чл. 122 ст. 1 КЗ-а, по приватној тужби, приватног тужиоца Н. С. из С... и продуженог кривичног дела насилничко понашање из чл. 344 ст. 2 у вези ст. 1 у вези чл. 33 и 61 КЗ-а, а против Ј. Н. и због кривичног дела тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ-а, по оптужници Општинског јавног тужилаштва у Свилајнцу Кт.бр.264/07 од 30.11.2007. године, који се води пред Општинским судом у Свилајнцу, под бројем К.бр. 349/07 и кривичном предмету окривљених Ј. Н. из Б..., Ј. М. и Б. З., обојица из С..., због кривичног дела уништење и оштећење туђе ствари из чл. 212 ст. 1 КЗ-а, који се води пред Општинским судом у Свилајнцу под бројем К.бр.79/08, по приватној тужби, приватног тужиоца Н. С. из С... спровести јединствени поступак и донети једна пресуда, а предмет ће носити број К.бр. 349/07.

Дана 17.09.2013. године Основни суд у Јагодини донео је решење 3К.бр.69/10 којим се према окр. Б. З. одређује притвор и издаје наредба за расписивање потернице,

обзиром да је недоступан државним органима Републике Србије, налази се у иностранству.

Дана 20.11.2013. године на предлог ОЈТ Јагодина, Основни суд Јагодина је донео решење којим се поступак према окр. Б.З. раздваја, обзиром да је недоступан државним органима Републике Србије, да се налази у иностранству и предмет добија нови број К.бр. 838/13.

Дана 15.05.2014. године, на предлог ОЈТ Деспотовац, Основни суд у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу донео је решење Кв.бр.39/14 којим је одређено да се окр. Б. З. суди у одсуству.

Дана 25.07.2014. године на предлог ОЈТ Деспотовац, Основни суд у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу донео је решење К.бр.69/10(К.бр. 349/07) којим је одређено да се у кривичном предмету који се води пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу 3К.бр.69/10 и кривичном предмету који се води пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу К.бр.838/13 спроведе јединствен поступак, под бројем 3К.бр.69/10.

Током кривичног поступка који се најпре водио пред Општинским судом у Свилајнцу, затим од 2010. године пред Основним судом у Јагодина, а од 2014.године пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу у предмету који сада носи број 3К.бр. 69/10 (К.бр. 349/07) поступало је пет судија, а главни претрес заказиван је 37 пута и то:

- током 2008. године 10 пута - 10 неодржаних претреса
- током 2009. године 5 пута - 5 неодржаних претреса
- током 2010. године 3 пута - 3 неодржана претреса
- током 2011. године 5 пута - 5 неодржаних претреса
- током 2012. године 5 пута - 1 одржан претрес и 4 неодржана претреса
- током 2013. године 3 пута - 3 неодржана претреса
- током 2014. године 6 пута - 6 неодржаних претреса и 5 неодржаних претреса

Главни претрес је одлаган 36 пута и то 26 пута, због недоласка окривљених и то дана 16.01.2008. године, дана 07.03.2008. године, дана 28.05.2008. године, дана 08.07.2008. године, дана 15.09.2008. године, дана 17.10.2008. године, дана 24.11.2008. године, дана 09.03.2009. године, дана 13.04.2009. године, дана 14.09.2009. године, дана 26.04.2010. године, дана 22.07. 2010. године, дана 14.09.2010. године, дана 25.03.2011. године, дана 11.04.2011. године, дана 24.05.2011. године, дана 21.08.2011. године, дана 15.09. 2011. године, дана 29.03.2012. године, дана 27.08.2012. године, дана 26.10.2012. године, дана 02.04.2013. године, дана 20.11.2013.- године, дана 29.04.2014. године, дана 11.09.2014. године и дана 09.10.2014. године.

Претрес који је био заказан за 17.04.2008. године, неодржан је услед недоласка Општинског јавног тужиоца у Свилајнцу, који је уредно позван, претрес који је био заказана за 05.06.2012. године неодржан је услед недоласка Основног јавног тужиоца у Јагодина, који није био уредно позван, а претрес који је био заказан за 25.09.2014. године неодржан је услед недоласка Основног јавног тужиоца у Деспотовцу, који је уредно позван, а поднеском од 22.09.2014. године обавестио суд да због штрајка адвоката неће приступати на заказане главне претресе.

Претрес који је био заказан за дан 18.12.2008. године неодржан је услед недоласка пуномоћника оштећених, која је уредно позвана, а оправдала је свој изостанак, а претрес заказан за 05.02.2009. године неодржан је због недоласка оштећене, која се суду обратила молбом за одлагање главног претреса због немогућности да на исти приступи.

Претреси који су били заказани за 19.10.2009. године, 24.01.2013. године и 02.06.2014. године неодржани су услед оправдане спречености поступајућих судија.

Претрес који је био заказан за дан 25.07.2014. године неодржан је на предлог ОЈТ Деспотовац, који је предложио да се споје предмети ЗК.бр. 69/10 и К.бр. 838/13 и да се води јединствени поступак, под пословним бројем ЗК.бр. 69/10.

Претрес који је био заказан за 20.01.2012. године одржан је, саслушани су окривљени и оштећени који је истакао имовинскоправни захтев.

Током трајања кривичног поступка који се најпре водио пред Општинским судом у Свилајнцу, затим од 2010. године пред Основним судом у Јагодини, а од 2014.године пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу у предмету који сада носи број ЗК.бр. 69/10 (К.бр. 349/07) није донета ниједна пресуда.

Подносилац захтева за заштиту права на суђење у разумном року, у оспореном кривичном поступку има својство оштећеног и истакао је имовинскоправни захтев, дана 20.01.2012. године.

Законом о изменама и допунама Закона о уређењу судова у члану 8а, 8б и 8в прописана је заштита права на суђење у разумном року.

Чланом 8а наведеног закона странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року, може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року. Захтевом из става један овог члана може се тражити и накнада за повреду права на суђење у разумном року.

Одредбом чл. 8б истог закона одређено је да ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

Чл. 8в истог закона одређено је да се на поступак за заштиту права на суђење у разумном року и накнаде за повреду права на суђење у разумном року сходно примењују одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак.

Одредбом чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије предвиђено је да свако има право на независтан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама основаности сумње која је била разлог за покретање поступка као и оптужбама против њега.

Одредбом чл. 14 став 1 ЗКП-а предвиђено је да је суд дужан да кривични поступак спроведе без одуговлачења и да онемогући сваку злоупотребу права усмерену на одуговлачење поступка.

Оценом спроведеног поступка у овој кривичноправној ствари, Виши суд је утврдио да је у конкретном случају повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року.

Приликом оцене оправданости дугог трајања поступка суд процењује следеће критеријуме и то: сложеност предмета, понашање подносиоца захтева, понашање надлежних органа власти као и која је важност предмета расправљања за подносиоца захтева.

Према наведеним критеријумима, у конкретном случају ради се о предмету који је чињенично сложен, обзиром да се поступак води против тројице окривљених, као и обзиром на чињеницу да је у конкретном предмету два пута долазило до спајања поступка са другим поступцима који су пред истим судом вођени против истих окривљених, за више различитих кривичних дела, по приватним тужбама приватног тужиоца Н. С. из С.... и по оптужници Општинског јавног тужилаштва Свилајнац, као и да је било потребно саслушати предложене сведоке.

Ценећи наведене критеријуме за утврђивање повреде права на суђење у разумном року у конкретном случају, Виши суд у Јагодини је утврдио да је подносилац захтева за заштиту права на суђење у разумном року оспорава трајање кривичног поступка у коме има својство оштећеног, да се оспорени кривични поступак најпре водио пред Општинским судом у Свилајнцу, затим од 2010. године пред Основним судом у Јагодини, а од 2014.године пред Основним судом у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу у предмету који сада носи број ЗК.бр. 69/10 (К.бр. 349/07) против окр.Ј. Н., Ј. М. и Б. З., због продуженог кривичног дела насилничко понашање из чл. 344 ст. 2 у вези ст. 1 у вези чл. 33 и 61 КЗ-а а против Ј. Н. и због кривичног дела тешка телесна повреда из чл. 121 ст. 2 у вези ст. 1 КЗ-а, а по оптужници Општинског јавног тужилаштва у Свилајнцу Кт.бр.264/07 од 30.11.2007. године, у вези са догађајем у коме је оштећени-подносилац захтева задобио тешке телесне повреде, да за све време трајања поступка није донета првостепена пресуда, те по оцени Вишег суда **подносилац захтева има посебан интерес да се поступак оконча у примереном року**. Наиме, подносилац захтева има неспорни интерес да се у поступку утврди да ли у конкретном случају постоји кривица окривљених за догађај у коме је подносилац захтева-оштећени задобио тешке телесне повреде, што за њега несумњиво има посебну важност.

Понашање подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, као оштећеног у овом кривичном поступку је коректно, **подносилац захтева својим радњама није допринео дужем трајању судског поступка, а није имао на располагању делотворна правна средства против неоправдано дугог трајања кривичног поступка, те се не може узети да је његово понашање допринело одуговлачењу поступка**.

Анализирајући понашање судова пред којима се овај кривични поступак водио, Виши суд налази да судови који су поступали у овом предмету **нису поступали делотворно и довољно ефикасно**. Сама чињеница да се предметни кривични поступак води од 2007. године, указује да кривични поступак није окончан у разумном року. Међутим, по налажењу Вишег суда, трајање овог кривичног поступка од 2007. године, није узроковано искључиво и само неефикасним и неделотворним поступањем надлежних, првостепених судова који су поступали у овом предмету, имајући у виду чињеницу да су поступајуће судије редовно заказивале главне претресе, а да је током читавог трајања поступка, пред свим судијама које су у предмету поступале било отежано – готово немогуће обезбедити присуство окривљених на главном претресу, чије присуство поступајуће судије нису могле да обезбеде, користећи своја законска

овлашћења, како редовним путем, позивима на суду познате адресе окривљених, тако ни наредбама свих поступајућих судија за принудно довођење окривљених које нису могле да се реализују, обзиром да су окривљени често мењали адресе пребивалишта, те очигледно избегавали да се одазивају на позиве суда, као и већина предложених сведока, које је требало у току поступка саслушати, што је све отежало рад суда у овом предмету и знатно допринело дужини трајања поступка пред првостепеним судом.

Виши суд у Јагодини је оцењујући укупну дужину трајања овог поступка, утврдио је да у предметном кривичном поступку повређено Уставом зајемчено право подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року из чл.32 ст. 1 Устава РС, те је сагласно одредби чл. 8а Закона о уређењу судова усвојио захтев за заштиту права на суђење у разумном року и одлучио као у ставу 1. изреке овог решења.

У изреци у ставу 2. наложено је првостепеном суду да предузме све мере како би се кривични поступак из тачке 1 окончао у најкраћем могућем року, сматрајући да је у конкретном случају због дужине трајања поступка, повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року.

Наиме, Виши суд сматра да су изречене мере, због утврђене повреде права на суђење у разумном року адекватне околностима случаја, да ће се њима постићи сврха заштите предвиђена чл. 8а и 8б Закона о уређењу судова.

Поводом захтева Н. С. из С.... за примерену накнаду због повреде права на суђење у разумном року, Виши суд је ценио исте критеријуме као приликом оцене оправданости дугог трајања поступка и одлучио да се правично задовољење подносиоца захтева у овом случају оствари објављивањем ове одлуке на интернет страници Врховног касационог суда (пракса ЕСЈП и Уставног суда Србије) и интернет страници Вишег суда у Јагодини, сходно ставу Грађанског и Кривичног одељења Врховног касационог суда утврђених на седницама одељења одржаним дана 13.05.2014. године и 20.05.2014. године. Наиме, Виши суд на основу свега изнетог налази да повреда права на суђење у разумном року у овом случају не оправдава досуђивање „сатисфакције“ у виду новчане накнаде подносиоцу захтева, те је одлучио као у ст.3 и 4 изреке овог решења.

Обавезује се подносилац захтева Н. С. из С.. да на име таксе за захтев уплати износ од 390,00 и за одлуку износ од 390,00 динара, на рачун Вишег суда у Јагодини 840-29589845-46, сходно тарифним бројевима 4 и 5 Таксене тарифе Закона о судским таксама (Сл. ГЛ. РС бр. 28/94...93/2012).

Имајући у виду наведено, Виши суд је на основу одредаба члана 8а и 8б Закона о уређењу судова, чл. 32 Устава Републике Србије, чл. 6 Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода и чл. 30 ст. 1 Закона о ванпарничном поступку, донео одлуку као у изреци.

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, дана 31.10.2014.године, Р 4к-11/14

**Председник суда
Драган Јанићијевић**

ПРАВНА ПОУКА : Против овог решења може се изјавити жалба Врховном касационом суду у року од 15 дана од пријема овог решења, а преко овог суда.
ДНА: Н. С. из С....., Основном суду у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу.